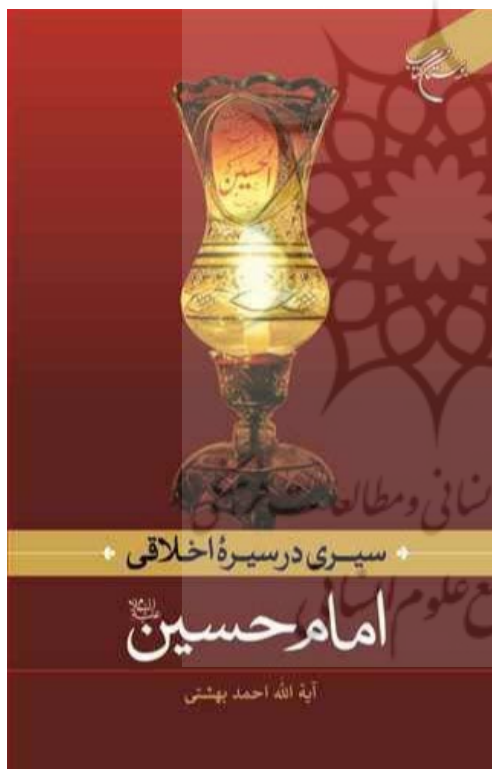

معرفی کتاب

دکتر محمدرضا فخر روحانی^۱

آیت الله احمد بهشتی، سیری در سیره اخلاقی امام حسین (علیه السلام)، قم: بوستان کتاب، ۱۳۹۷ ش.

بیشتر نویسندگان و شاعران به بخش پایانی و حزن‌آلود ماجرای عاشورا در کربلا پرداخته‌اند؛ از این‌رو، دیگر جنبه‌های زندگی ایشان، آن‌گونه که باید و به درستی مورد بازخوانی و درس‌آموزی قرار نگرفته است.

از میان جنبه‌های متعدد رفتار امام حسین (علیه السلام)، باید به اخلاق‌مداری، روشنگری، بصیرت‌افزایی، تقویت باورهای دینی و ایجاد انگیزش‌های اخلاقی در سلوک آن حضرت توجه کرد. کتاب مورد بررسی که در ۲۸۸ صفحه تنظیم شده‌است به جنبه‌های اخلاقی در صفحاتی از زندگانی

حضرت سلیمان کربلا و مقتدای آزادگان جهان می‌پردازد.

آیت‌الله بهشتی بر این اعتقاد هستند که پیامبر اسلام ﷺ دارای دو معجزه؛ قرآن کریم و اخلاق و رأفت رحمانی بود. اخلاق پیامبر ﷺ همان سلوکی است که خداوند در قرآن کریم آن را ستوده و به صراحت فرموده «و انک لعلی خلق عظیم» (قلم/۴). جنبه‌های اخلاقی سلوک امام حسین ﷺ از موضوعاتی است که دربردارنده درس‌های تربیتی فراوانی بوده که کتاب حاضر با همین نگاه سامان یافته است.

فصل اول کتاب با عنوان «اخلاق نبوی در سیره حسینی» به عزت، خلق عظیم، اقسام اخلاق و نمونه‌هایی از خلق فوق عظیم نبوی پرداخته است.

فصل دوم، «پیامبر و امام حسین ﷺ» نام دارد که محور آن میراث نبوی و مظهر رحمت نبوی بودن حضرت سیدالشهداء است.

فصل سوم، تحت عنوان «نبوغ اخلاقی»، به بحث تربیت و چندین سؤال مهم، نبوغ خاص امام حسین ﷺ و تعالی اخلاق در حرکت آن امام همام اختصاص دارد.

فصل‌های چهارم و پنجم به برگ‌هایی از ماجرای کربلا اشاره کرده و در آن به بازخوانی نمونه‌هایی از اخلاق مداری همراه با صبر دوران‌دیشانه حضرت زینب (س) بعد از وقایع دهشتناک کربلا؛ در مجلس حکام جور اموی و به‌خصوص یزید، پرداخته است. در فصل ششم نیز برخی از اصول اخلاقی از کلام نورانی امام حسین ﷺ استخراج شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. در این کتاب، متن وصیت‌نامه آن حضرت خطاب به برادرشان محمد بن حنفیه نیز آمده که با استناد به عبارات و تصریحات آن، اصول اخلاقی از این اسناد حدیثی و تاریخی استخراج و مورد موشکافی قرار گرفته‌اند. کتاب مذکور به استمرار سیره‌های مبارک نبوی و علوی و نیز به اصل اساسی امر به معروف و نهی از منکر می‌پردازد.

فصل هفتم تحت عنوان «ویژگی‌های پیشگامان جهاد» بر درس گرفتن از رفتارهای شهدای کربلا تمرکز داشته، که یاد و راهشان همواره زنده و آموزندگی دارد.

فصل پایانی کتاب تحت عنوان «اسلام قلبی و اسلام قالبی و مدافعان آن» به بررسی برخی از تحلیل‌های نادرست از حرکت امام حسین ﷺ می‌پردازد. در این فصل این نتیجه بدست آمده که فهم درست حرکت امام حسین ﷺ در پرتو برداشت صحیح و

اصولی از منطق و اهداف والای آن حضرت براساس داده‌هایی مستخرج از فعل، قول و تقریر آن حضرت امکان‌پذیر است. در همین راستا، به تناقضاتی در اقوال اشخاصی مانند ابن تیمیه هم اشاره شده است.

برداشت‌های اخلاقی بحث شده در این کتاب در یک جمله خلاصه می‌شود: «روح کلی بشریت خوبان را جذب و بدان را دفع می‌کند» (ص ۲۵۴). و الحمدلله اولاً و آخراً.

